

регулювання розвитку господарських відносин на світовому рівні. Саме світові, торгові, фінансові, правові та інші правила і норми, що формуються між організаціями, спонукають окремі національні господарства до внутрішніх інституційних змін, без яких не можна стати повноцінними учасниками світового співтовариства.

Список використаних джерел

1. Bourdie P. (2001). Forms of Capital. The Sociology of Economic Life.
2. Dlugol'skiy A.V. (2013). The role of social capital in improving the development of socio-economic systems. Journal of Institutional Studies, № 3(5), p. 81-10. [in Russian].
3. Fukuyama F. (2004). Trust: The Social Virtues and The Creation of Prosperity: Moscow, AST, 2004
4. Coleman J. S. (1988). Social Capital in the Creation of Human Capital. American Journal of Sociology, 95-120
5. Putnam, R. D. (1995). Bowling Alone: America's Declining Social Capital. Journal of Democracy 6 (1), 65-78.
6. Radayev V.V. (2002). The concept of capital, the forms of capital and their conversion. Economic Sociology, № 4 (3), 20-32. [in Russian].
7. Shtompka P. (2012). Trust is the core of society. Moscow, Logos. [in Russian].

Кирилюк Володимир Вікторович

к.е.н., старший викладач кафедри управління персоналом та економіки праці ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

Як суспільство в цілому, так і кожна організація – є певним соціумом який володіє і накопичує соціальний капітал. Наявність в компанії чи організації потужного соціального капіталу забезпечує соціальну взаємодію та ефективну кооперацію, згуртовує працівників, збільшує трудові та соціальні якості колективу, сприяє досягненню соціально-економічних цілей суб'єктів господарювання. Важливу роль у формуванні та

примноженні соціального капіталу, зміни його якості відіграють сучасні соціальні комунікації.

Соціальну комунікацію зазвичай трактують у трьох форматах: як передача інформації, ідей, емоцій у вигляді знаків, символів; як процес, що пов'язує частини соціальної системи одна з одною; як механізм, що дозволяє визначати поведінку іншої людини [2, с. 11].

Також соціальні комунікації розглядаються як системні процеси формування соціальних практик за допомогою комунікаційних технологій під час створення інформації, її пошуку, упорядкування, трансляції, обміну, збереження й вимірювання впливу на реципієнта [4, с. 213].

Існують різні підходи щодо самого визначення поняття соціального капіталу. На думку Дж. Коулмена, соціальний капітал – це ресурси соціальних відносин, їх мережі, які полегшують дії індивідів завдяки формуванню взаємної довіри, визначенню взаємних зобов'язань і очікувань, формулюванню і встановленню соціальних норм, освіти асоціацій [5, с. 92].

На думку відомого українського вченого А.М. Колота, соціальний капітал – це сукупність суспільних причинно-наслідкових зв'язків, що встановлюються між окремими індивідами та соціальними групами задля ефективної економічної взаємодії на основі довіри і взаємності зобов'язань [1, с. 230].

На організаційному рівні соціальний капітал зазвичай трактують як наявність ресурсів для ефективної діяльності, в т.ч. комунікацій і соціальних зв'язків.

Соціальні ж комунікації та мережі забезпечують «механізм» дії соціального капіталу, через структуру зв'язків поміж суб'єктами. Мобілізуючи і здобуваючи доступ до ресурсів через соціальні мережі, в яких вони закорінені, суб'єкти долучаються, творять і відтворюють соціальні практики, що існують у відповідності до мережових правил, які відображаються у змістовно-символічній стороні соціального капіталу: нормах, цінностях і довірі [3, с. 140].

В розвитку внутрішнього середовища організації вагоме значення мають процеси комунікаційної взаємодії, що забезпечують збір, обмін і обробку інформації, формування

нових когнітивних моделей, і різноманітних форм управлінської взаємодії, які забезпечують розробку, перевірку, адаптацію і реалізацію розроблених сценаріїв. Комунікаційні процеси мають на увазі певну сукупність інструментів і методів збору інформації. Необхідно приділяти увагу таким напрямкам як опитування співробітників, інтерв'ю з власниками і менеджерами та створенню (або розвитку) системи збору інформації.

Як показує практика створення і розвитку таких систем, вони розроблені з метою полегшення надходження ідей до керівництва і прийняття їх до уваги, а саме головне можливості їх реалізації. Даний напрям надає можливість працівникам генерувати ідеї, що стосуються усіх напрямів діяльності компанії, пропонувати нововведення та надавати креативні пропозиції. Можливість для всіх співробітників спілкуватися між собою на засадах чесності і довіри є визначальними для досягнення успіху компанії, а також має велике значення у посиленні мотивації та додаванні ентузіазму членам колективу. Керівник повинен розуміти, що необхідно надихати своїх підлеглих на висловлення своїх думок без страху, надання пропозицій незважаючи на такі організаційні бар'єри як розподіл та розмежування на відокремлені відділи та певні умовності, що поділяють працівників в процесі здійснення їх професійної діяльності.

Таким чином, розвиток соціальних комунікацій в комплексній взаємодії з удосконаленням комунікаційних відносин, удосконаленням управлінського регулювання, удосконаленням зворотного зв'язку, застосуванням сценарного планування, посиленням демократичних принципів керівництва дозволить організації накопичувати соціальний капітал. Варто підкреслити, що чи не найвагомішу роль у процесах розвитку соціальних комунікацій та соціального капіталу відіграє керівник чи менеджер організації, у полі дій якого перебувають усі соціальні та економічні цілі діяльності суб'єкту господарювання.

Список використаних джерел

1. Колот А. М. Соціально-трудова сфера: етап відносин, нові виклики, тенденції розвитку: монографія / Колот. А.М. – К.: КНЕУ, 2010. – 251 с.

2. Різун В. Соціальні комунікації як інженерне вчення, або соціальні комунікації в системі соціального інжинірингу (соціальної інженерії) / В. Різун // Комунікація. – № 2. – 2012. – С. 8–18

Вітер Володимир Іванович

*старший науковий співробітник НДІ праці і зайнятості населення
Мінсоцполітики України і НАН України*

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

Політика в сфері соціального захисту є життєво важливим елементом національних стратегій розвитку. Соціальний захист сприяє сталому розвитку за рахунок підвищення доходів домогосподарств, заохочення внутрішнього попиту, створення стимулів для зростання продуктивності й розвитку людського капіталу. Без соціального захисту неможливо досягти цілей в області сталого розвитку, забезпечити соціальну справедливість і реалізувати право людини на загальне соціальне забезпечення. Більшість європейських країн вже мають розвинені системи соціального захисту, які відрізняються між собою за джерелами фінансування, пріоритетними напрямками соціальної політики держав, рівнем матеріальної допомоги. Ці системи постійно розвиваються, а їх сучасний стан визначається економічним розвитком країн, їх фінансовими можливостями, демографічною ситуацією та соціальною політикою конкретних країн.

Соціальний захист та право на соціальне забезпечення входять в сферу компетенції МОП, яка відіграє провідну роль у поширенні систем соціального захисту в країнах світу. МОП розглядає соціальний захист у взаємозв'язку з ринком праці, адже соціальний захист сприяє зростанню зайнятості, продуктивності праці та інвестицій в людський капітал, зниженню масштабів безробіття. Сьогодні в країнах світу відбувається адаптація систем соціального захисту до рівнів розвитку економіки з метою забезпечення людей гарантіями отримання доходу і доступу до послуг охорони здоров'я і освіти, а також – до гідної праці. Перед